

Een haar op de bal

Een veel voorkomend iets. Niet zelden aanleiding tot een humoristische vergelijking van kapsels. We hebben er allemaal regelmatig mee te maken. Een bal (natuurlijk meestal juist de speelbal) raapt onderweg over het laken een haar op en besluit die haar vast te houden. En, of de bal het er om doet, die haar zit dan bijna altijd precies op de plaats waar je voor de volgende stoot wilt aanleggen. Dan volgt de standaardvraag richting arbiter: „er zit een haar op de bal. Wil je hem er even afhalen?”

Vervolgens gaat de arbiter aan de slag. En dat zie je op een heleboel verschillende manieren gedaan worden. In de klassen waar het er allemaal gemoedelijk aan toe gaat wil de arbiter nog wel eens de bal met een of twee vingers stilhouden en met de andere hand de haar verwijderen. Proberend om

de haar tussen duim en wijsvinger te pakken. Of met een vingertop op de bal drukkend in de hoop dat de haar dan aan de vingertop wil blijven kleven en zich van de bal laat aftillen. Als dan de vingertop niet genoeg 'kleefkracht' heeft, zie je nog wel eens dat de arbiter even de vingertop met de tong bevochtigt.

Soms ook zie je een arbiter die slim denkt te wezen en een apparaatje tevoorschijn haalt zoals gebruikelijk bij snooker. Dat is een schijfje met een halfopen uitholling. Dat wordt dan tegen de bal geschoven om de plek te fixeren, waarna de arbiter de bal oppakt en reinigt. Ver-

volgens legt hij de bal weer precies in de uitsparing en haalt het schijfje weg. Dan zijn er nog de arbiters (optimistisch als ik ben denk ik dat die in de meerderheid zijn) die het gewoon doen zoals het hoort en de bal met krijtstreepjes markeren.

Blijkbaar is de manier waarop een haar verwijderd dient te worden nog wel eens onderwerp van discussie. Want onlangs kreeg ik een mail met de volgende vraag: „mag een speler of arbiter middels blazen een haar van een bal verwijderen?” Over de speler kan ik kort zijn. Zodra de partij is begonnen mag een speler geen bal meer aanraken, anders dan met de pommerans om te stoten. Als een speler tegen een bal blaast, om wat voor reden ook, is dat gewoon touché en kan hij gaan zitten. Als de verschillende manieren om touché te maken weer eens aan de beurt zijn om onderwerp van mijn schrijfsel te worden, zal ik het meenemen. Nu beperk ik mij tot het handelen van de arbiter.

Hoe moet de arbiter die haar verwijderen? Mag hij het proberen door te blazen? Nee, dat mag hij niet. Tenminste niet terwijl de bal op de tafel ligt. Hij mag ook niet de op de tafel liggende bal met een vinger stilhouden en dat met een andere vinger proberen om de haar te verwijderen. Hij mag ook niet dat uitgeholde schijfje gebruiken. Hoe moet het dan wel? Als de arbiter tijdens de partij een bal wil schoonmaken of een haar wil verwijderen, dient hij, zo zegt het Spel en Arbitrage Reglement (SAR), de ligging

van de bal nauwkeurig door middel van witte krijt- of potloodstreepjes af te tekenen langs de schaduwlijn. Vervolgens pakt hij de bal weg en reinigt hem. Als hij de bal van het biljart heeft gepakt mag hij er gerust even tegen blazen om eventuele verontreiniging gemakkelijker te kunnen verwijderen. Maar altijd moet hij als besluit de bal met een schone, niet pluizende doek, oppoetsen. Dus ook als er alleen maar een haar afgehaald hoeft te worden, moet hij de hele voorgeschreven procedure volgen. Als het reglement zegt dat het op deze manier dient te gebeuren, betekent dat automatisch dat een andere manier niet toegestaan is. Daar zijn redenen voor.

Als je een vinger op de bal drukt, wordt er wat van de huid overgebracht op de bal. Daardoor kan de bal anders gaan reageren. Bovendien is het mogelijk dat de bal een fractie, niet zichtbaar waarneembaar, van plaats verandert. Zelfs een plaatsverandering van een tiende millimeter kan een volkomen andere positie betekenen. Bij gebruik van een uitgehold schijfje geldt hetzelfde. Komt nog bij dat er maar weinig mensen zijn die een hand of vinger volkomen trillingvrij kunnen houden. Ook is er niet altijd ruimte om een los hulpmiddel te gebruiken. Daarom schrijft het reglement de enige manier voor die misschien ietwat omslachtiger is, maar onder alle omstandigheden toegepast kan worden en de beste waarborg voor nauwkeurigheid biedt.

Piet Verhaar
pietvangerte@hotmail.com

BRON : BILJART TOTAAL